

Nowy

Kurier Łódzki

Dziennik polityczny, społeczny i literacki

Sroda, dnia 5 stycznia 1916 r.

Prenumerata w Łodzi wynosi rocznie 12
mrk., półrocznie 6 mrk., miesięcznie 1
mrk. Za odosłanie do domu 40 f. mies.

Redakcja i administracja
Zachodnia 37.

Cena ogłoszeń: I-sza strona 1 mrk.
za wiersz lub jego miejsce, nadesłane 1 mrk.,
nekrologi i reklamy 40 f., ogłoszenia zwy-
czajne 20 f., ogłoszenia drobne 4 f. za wyraz.

Szkice projektów.

W artykule naszym w sprawie moratorium (Kurier z dnia 28 grudnia z. r.) dowodiliśmy, że jeszcze nie nadeszła chwila do przywrócenia normalnych stosunków płatniczych, naglącą jednak koniecznością jest, zdaniem naszym, omówienie sposobów, jakich użyć trzeba będzie w przyszłości, aby z obecnego stanu ławieszenia wyjść. Po ukończeniu wojny niewątpliwie da się odczuć powiększone zapotrzebowanie na wyrobę naszego przemysłu, co spowoduje pewien napływ gotówki. Sumy te nie wystarczą jednak stanowczo na jednoczesne uruchomienie fabryk, zakup materiałów surowych za gotówkę, wydatki na remont i reparacje bezczynnych zakładów przemysłowych i na wykupienie protestów oraz własnych zobowiązań przedwojennych. Nasze wielkie firmy będą oczywiście w daleko lepszym położeniu, niż drobne, gdyż rozporządzają one stosunkowo zarówno większymi kapitałami jak i znacznie większym kredytem.

Firmy średnie i drobniejsze, nawet stosunkowo zasobne i solidne, znajdują się prawie wszystkie w położeniu bardzo trudnym.

Zdają się one przewidywać już teraz konieczność pomocy finansowej ze strony rządu.

Uważamy jednak za właściwe zwrócić uwagę, że każdy rząd po wojnie będzie miał własne kłopoty finansowe i nie będzie może w stanie treszczyć się o sprawy różnych kategorii obywateli, pośrednio przez wojnę dotkniętych. Z tego chociażby względu przezorność nakazuje szukania pomocy gdzieindziej, a najlepszym byłoby takie wyjście, któreby pozwoliło na obejście się bez pomocy postronnej, któreby pozwoliło stanąć na nogach o własnej sile...

Właściwie mówiąc, nieunikniona po wojnie drożyzna wyrobów naszego przemysłu, którą można identyfikować ze spadkiem wartości pieniądzy, stanowić będzie pewnego rodzaju regulację akordową długów przedwojennych; nie wystarczy to jednak, by móc pokryć te ostatnie w krótkim czasie. Już teraz rezlegają się głosy o konieczności kredytów długoterminowych.

Zachodzi więc pytanie, skąd kredyty te czerpać?

Jak to już wielokrotnie podkreślano, pieniądze nie giną, zmieniły one tylko obecnie swych zwykłych posiadaczy, przeniosły się w inne ręce.

Bardzo wiele symptomatów dowodzi, że nawet w chwili obecnej jest u nas duże wolne gotówki, szukającej lokaty. Znamienną tego wskazówką jest naprz. poszukiwanie u nas papierów wartościowych i niezmiernie nie usprawiedliwiony wysoki ich kurs.

Te więc sfery przemysłowe, które po wojnie najbardziej będą pieniądze potrzebowały, powinny się postarać o stworzenie odpowiedniej organizacji, która przyciągnęła

wolne kapitały, poszukujące lokaty.

Najwłaściwszą i najbardziej zgodną z duchem czasu organizacją taką byłaby kooperatywa, obejmująca w jedno wielkie i potężne zrzeszenie średnie zakłady przemysłowe. Wielka taka instytucja mogłaby się pokusić o kredyt przez wypuszczenie obligacji, ewentualnie zabezpieczonych hipoteką wspólnych składów towarowych.

Zrzeszenie takie dałoby oczywiście uczestnikom jeszcze cały szereg innych korzyści, zwykłych w takich razach. Więc przedewszystkiem przez wspólne oibrzynie zakupy materiałów surowych, otrzymanoby je po możliwie niskiej cenie, wspólna sprzedaż gotowych wyrobów dałaby znakomite oszczędności wydatków handlowych, wreszcie, przez uregulowanie produkcji uniknęłoby się tak częstych i dotkliwych kryzysów przemysłowych.

Jak wielkie znaczenie podobny związek mieć może, najlepiej ilustruje przykład znanego miasta przemysłowego francuskiego Rouen. Z powodu niepomyślnych koniunktur chylił się przemysł wełniany tego miasta ku upadkowi, powstanie jednak zrzeszenia przemysłowców wytworzyło gruntowną sanację stosunków, i zagrożony przemysł zakwitł na nowo.

I inne gałęzie życia gospodarczego, dotknięte klęską wojny, szukają wyjścia z krytycznego położenia w sposób analogiczny. Naprzykład właściciele nieruchomości stworzyli związek, który powziął podobno decyzję założenia własnego banku.

Nie wiemy wprawdzie dokładnie na jakich postulatach opiera się to postanowienie właścicieli nieruchomości, sądzymy jednak, że dadzą się one sformułować w sposób następujący:

Jest rzeczą zrozumiałą, że wobec prawnego zniesienia moratorium, właścicielom nieruchomości grozi wystąpienie sądowe wierzycieli hipotecznych, domagających się zapłaty procentów, i aczkolwiek jeszcze obecnie o tem niema mowy, może dojść nawet do subhastacji domów, lub przynajmniej do sekwestracji dechodów. Aby tege uniknąć proponuje sobie widocznie pomienione stowarzyszenie założenie własnego banku, któryby osiągnął (może sposobem wypuszczenia obligacji) wkłady wyłącznie długoterminowe. Fundusze otrzymane z tego źródła poszłyby na umorzenie zaległości, a dechody z domów, wziętych przez pre ektowany bank w administrację, stanowiłyby zabezpieczenie dla kapitałów w nim ulokowanych. Rzecz prosta, że dechody z domów będą musiały przedewszystkiem uwzględnić starszych wierzycieli rejestru hipotecznego i dopiero pozostałe sumy pójdą na zaspokojenie świętych wkładów, czy obligacji.

Nie można oczywiście przesądzać, czy wobec tege projektowana instytucja liczyć może na powodzenie.

W każdym razie w tym wypadku akcja taka wchodzić powinna raczej w zakres działalności już istniejącej

potężnej instytucji współdzielczej kamieniczników, t. j. Towarzystwa Kredytowego. Widocznie jednak bezczynność tej biurokratycznej instytucji zniewala Stow. właśc. nieruchomości do szukania własnych dróg.

E. S.

Pogłoski o pokojowym usposobieniu Rosji.

Prasa rumuńska rozpisuje się bardzo szczegółowo o ewentualności wybuchu w Rosji rewolucji wewnętrznej, o której poczyną się mówić obecnie na Bałkanach z coraz większą otwartością. W politycznych kołach bałkańskich przeważa teraz zdanie, iż oficjalna Rosja nie ma zamiaru rewolucyjnego ruchowi w kraju wogóle przeszkodzić, ani też stawić w odpowiednim do tego czasie tany. Przeciwnie, reakcyjnym żywiołom w rządzie pietrogradzkim byłoby dojsię do skutku rewolucji wewnętrzno-rosyjskiej bardzo na rękę, bo dałoby im powód do zawarcia osobnego pokoju z Niemcami i Austrią. I właśnie zawarcie takiego pokoju jest według informacji oficjalnego pisma rumuńskiego „Independance Roumaine” najbardziej gorącym życzeniem rządowych sfer pietrogradzkich, które z możliwością rewolucji domowej liczyły się zresztą już przy podpisaniu wspólnego londyńskiego traktatu czwórporozumienia. Na Bałkanie zajmują się wskutek tege już dzisiaj omawianiem następstw politycznych, militarnych, jakie miałyby dla poszczególnych państw bałkańskich ewentualne zawarcie pokoju niemiecko-rosyjskiego. („Narodni Listy“).

Apel Bryana w sprawie pokoju.

„Times” donosi że były amerykański sekretarz stanu Bryan wydał apel do kongresu, w którym wyzwał, aby ten oświadczył prezydentowi gotowość poparcia go w każdym usiłowaniu, jakie podejmie w przyszłości celem przywrócenia pokoju w Europie. „Ofiarowanie pośrednictwa—powiada Bryan—jest ze względów ludzkości nie tylko usprawiedliwione, ale także pożądane. Jest aż zbyt wiele powodów, które każą wierzyć, że prezydent czy to sam, czy to łącznie z władzami wykonawczymi innych państw neutralnych—może obrząmac od narodów wojujących podanie ich warunków pokojowych, to zaś podanie zapoczątkowałoby wymianę poglądów, która doprowadziłaby do porozumienia“.

Obrazy pokojowe socjalistów francuskich.

Z Genewy piszą do dzienników niemieckich:

Na ostatnim kongresie socjalistów francuskich w Paryżu nie postawiono, jak na dawniejszych posiedzeniach socjalistów francuskich absolutnego wniosku o konieczne wcielenie napowrót Alzacji i Lotaryngji do Francji, ale zamierzono uczynić to zależnym od plebiscytu w tychże krajach. Ma o nastąpić

już po zajęciu powtórnem kraju przez wojska francuskie. Organa, jak „Temps”, „Figaro”, „Libre Parole”, „Petit Parisien” oraz inne dzienniki socjalistyczne napadają ostro na podobne obniżenie żądań socjalistów francuskich, dowodzących przez to, że nie stoją dość silnie na stanowisku „revanche”. (Przeł. Peranny).

„Riecz” o kwestji polskiej.

Pietrogradzka „Riecz”, donosząc o najnowszych usiłowaniach w Wiedniu celem zjednoczenia obydwu najwyższych narodowych instytucji polaków w Austrii, Koła polskiego i Naczelnego Komitetu Narodowego w jedną wielką organizację wszechpolską na państwowem terytorjum austriackiem, podkreśla, że można uważać to za objaw nowej orientacji politycznej wśród polaków. Gazeta rosyjska widzi w tem stanowczą zmianę wewnętrznych stosunków w austriacko-polskim obozie. Polacy w Austrii byli, zdaniem kadeckiego organu, w ostatnich czasach zbyt rozbić na szereg poszczególnych grup, stronnictw i partji, i to właśnie rozbiebie przyczyniało się zawsze głównie do systematycznego zmniejszania w Austrii wpływów polskich i wogóle słowiańskich. (Wat.)

Poglądy rumuńskie.

Z Bukaresztu donoszą: Na posiedzeniu parlamentu Carp wygłosił wielką mowę, w której między innymi powiedział:

I dzisiaj musimy sobie bardziej niż kiedykolwiek uprzytomnić konieczność przejsia przez Karpaty. W razie zwycięstwa mocarstw czwórporozumienia wiemy o losie naszym z ust samego prezesa ministrów.

Rosja pragnie posiadać ciążyny morskie, ujście Dunaju i Galicję. Bułgaria rozumiała, że Rosja dąży do zdobycia sobie drogi lądowej do Konstantynopola i dlatego wystąpiła zbrojnie przeciwko tym zakusom.

Uważam, że najżywoźniejszym interesem Rumunii jest wystąpienie przeciwko Rosji.

Arjon, konserwatysta, oświadczył, że partja konserwatywna stoi na gruncie polityki realistycznej. O ile w przyszłości sytuacja wytworzy się taka sama, jaką jest obecnie, wówczas polityka ta musi stać na gruncie porozumienia z państwami centralnymi.

Kronika

— (r) Z Tow. krzew. oświaty.

Biuro T. K. O. (Podlesna Nr 1) otwarte jest obecnie codziennie od 6—7 wieczorem i przyjmuje zapisy zarówno na kursy dla analfabetów, jak i na wykłady uniwersytetu powszechnego.

Na kursach dla analfabetów w początkiem stycznia uruchomione będą nowe grupy języka polskiego (stopień niższy dla nieumiejących zupełnie czytać i pisać i stopień wyższy dla bardziej zaawansowanych), arytmetyki i rysunków.

Uniwersytet powszechny przyjmuje słuchaczy na następujące wykłady: Historia Polski — dr. Więckowski, czwartki od 4—5.

Historia powszechna — J. Strzelecka, środy od 7—8.

Historia wieku XIX — J. Strzelecka, środy od 6—7.

Wzrost i upadek państwa Polskiego — S. Swidwiński, piątki od 7—8 (początek 14 stycznia).

Historia literatury powszechnej — E. Berlinerówna, poniedziałki od 7—8.

Historia literatury polskiej — A. Koziołkiewiczówna, czwartki od 8 i pół do 9 i pół i niedziele od 11—12.

Pierwiastek bohaterski w literaturze romantycznej — A. Remiszewski, soboty od 7—8 (początek d. 15 stycznia).

Kultura grecka — K. Brona (sztuka i literatura) — poniedziałki od 6—7 (początek d. 10 stycznia).

W końcu stycznia uruchomione będą jeszcze następujące wykłady:

Geografia Polski — dr. Mierzwiński.

Kosmografia — H. Wysznaek — wtorki od 7—8.

Zoologia doświadczalna — dr. Bolkowska (w lokalu Muzeum, Piotrk. 91) soboty od 6—7.

Fizjologia w połączeniu z higieną — dr. Handelsman (w lokalu Muzeum Piotrk. 91) czwartki od 6—7.

(r) Kursy dla dorosłych.

Księgarnia Ludwika Fiszera wydała na początku roku 1915 „Naukę czytania i pisanie” (cena 10 kop.) oraz „Naukę rachunków” dla dorosłych, cz. I (cena 15 kop.)

znane w kołach pedagogicznych nauczyciela K. Kędzierskiego, wypełniając brak będących na dobre podręczników użytecznych na kursach dla dorosłych, które w ostatnim czasie rozwijają się bardzo pomyślnie.

Wartość pedagogiczna i estetyczny wygląd, oraz niskie ceny, czynią je godnymi poparcia.

(f) Wypłata zapomóg rezerwistkom.

Kuratorjum Obywatelskie niesienia pomocy rodzinom rezerwistów rozpoczyna z dniem 10 stycznia wypłaty zapomóg pieniężnych.

Wypłaty uskuteczniwane będą przy ul. Konstantynowskiej 29 i Konstantynowskiej 4, podług liter początkowych nazwisk i numerów porządkowych.

Przy ul. Konstantynowskiej № 4, w I oddziale straży ogniowej ochotniczej, w poniedziałek rano od 9 do 1 A wszystkie numery, B od 1 do 250 i S od 1 do 500; po południu od 3 do 7 B 251 do 500, S od 501 do końca; we wtorek rano B od 801 do końca, G od 1 do 250, Sz od 1 do 500; po poł. G od 251 do 500, Sz od 501 do końca; w środę rano G od 801 do końca; F wszystkie numery; po południu W od 1 do 500, T i U wszystkie numery; w czwartek rano W od 501 do końca, H i Ch wszystkie numery, po południu C, Cz i D wszystkie numery.

Przy ul. Konstantynowskiej 29 w poniedziałek od 10—1 rano otrzymają zapomogi rezerwistki, których nazwiska zaczynały się od liter M i K, od 1 do 500, po południu K od 501 do 1000 i M od 501 do końca; we wtorek rano K od 1001 do 1500 i P od 1 do 500; po poł. K od 1501 do końca i P od 501 do końca; w środę rano L, Ł, Z, i Z wszystkie numery; po poł. N, J i E wszystkie numery; w czwartek rano lit. Ja wszystkie numery i R od 1 do 500; po poł. O wszystkie numery i R od 501 do końca.

W piątek i sobotę wypłacane będą rezerwistki na wszystkie litery, które spóźniły się i nie otrzymują zapomogi w dni właściwe.

(k) Z VII dzielnicy zapomogowej.

Zarząd VII dzielnicy rozdawnictwa zapomóg Delegacji n. p. b. (Konstantynowska 27) postanowił, aby w wypadkach nagłych zachorowań biednych w tym czasie, gdy biuro dzielnicy jest zamknięte, chorzy udawali się po kwalifikacje do lekarzy dla otrzymania pomocy medycznej do następujących punktów: Cherzy chrześcijański na ul. Ogrodowa № 28, do p. Adamskiego, zaś chorzy wyznania mejszarszego na ul. Zawadzka № 30 do B. Prowa.

(ko) Zapomogi opałowe.

W tygodniu bieżącym dzielnice rozdawnictwa zapomóg pieniężnych Delegacji niesienia pomocy biednym rozpoczynają rozdawnictwo zapomóg na opał. Zapomogi to biedni otrzymywać będą w następującej normie: 25 kop. tygodniowo na osobę dorosłą, oraz 15 kop. na dziecko. Wypłata zapomóg rozpoczyna się dziś po południu, jutro będzie przerwana z powodu święta i dokończona w piątek.

(k) Z tanich kuchni robotniczych.

W ciągu II połowy grudnia m. c. 1915 roku, 16 tanich kuchni robotniczych przy związkach zawodowych wydało obiadów płatnych 150 991, bezpłatnych 24 409, razem zaś 175 400. Ogólny koszt własny obiadów wyniósł 10 439 rb. 88 kop., a ponieważ wpłynęło 4 529 rb. 73 kop., zatem niedobór ogólny wyniósł 5 910 rb. 15 kopiejek. Przeciętny niedobór dzienny kuchni określa cyfra 379 rb. 76 kop. Do obiadów dodano 44 033 funtów chleba, czyli przeciętnie codziennie po 2,830 funtów. Ponieważ Komitet rozdziału chleba i mąki obecnie wydaje piekarniom robotniczym dostateczną ilość mąki na chleb, przeto obecnie wszystkie kuchnie robotnicze dodają już do każdej porcji obiadowej należytą porcję chleba.

(f) Schronisko św. Jadwigi.

W ubiegłą niedzielę o godz. 1 po poł. nastąpiło uroczyste otwarcie Schroniska św. Jadwigi, urządzonego dla bezdomnej, lub znajdującej się w ciężkich warunkach materialnych, inteligencji. Lokal mieści się w 8-ju pokojach na 4 piętrze w domu № 37 przy ul. Mikołajewskiej i posiada komunikację przy pomocy windy.

Ceremonji poświęcenia lokalu, który urządzony jest nadzwyczaj czysto i praktycznie, dokonał ks. kanonik Szmidel. Schronisko to ma egzystować tylko przez czas wojny.

Na czele rady komitetu Schroniska stanęli: baronowa Juliuszowa Heintzłowa, jako prezes, ks. prałat Przeździecki i inż. Wagner — wiceprezesi, na czele zarządu p. Bronisław Jasiński.

(k) Trzecia tania kuchnia dla dzieci.

Z inicjatywy prezesa chrześcijańskiego Tow. dobroczynności, pastora Gundlacha utworzona została 3 tania kuchnia dla dzieci, otwarta onegdaj przy ul. Zakątnej № 64.

Nowa kuchnia obliczona jest na wydanie 500 obiadów dziennie. Koszt jednej porcji obiadu wynosić będzie 4 kop., z czego dzieci płacić będą za obiad 1 kop., 2 kop. dopłaca magistrat, zaś 1 kop. dopłacać będzie zarząd taniej kuchni z własnych funduszy.

(k) Karty wywozowe.

Wydział wydawania przepustek przy magistracie informuje iż karty wywozowe wydawane z magistratu ważne są tylko w ciągu 8 dni od daty wystawienia i mogą być przedłużone tylko wyjątkowo w wypadkach nadzwyczajnych.

Z Warszawy i prowincji.

Fundusz stypendjalny imienia prezydenta ks. Zdzisława Lubomirskiego.

Dla zapobieżenia choć w części brakowi stypendiów w naszych wyższych uczelniach, a jednocześnie ku uczczeniu zasług księcia prezydenta Zdzisława Lubomirskiego utworzył się komitet, mający na celu zebranie możliwie dużego funduszu stypendjalnego imienia prezydenta dla studentów uniwersytetu, politechniki i wyższych kursów rolniczych.

Przewodnictwo w komitecie objął rektor Brudziński, a na członków zaproszono pp.: Leonarda Bobińskiego, Bolesława Czaplickiego, Adolfa Daaba, Piotra Drzewieckiego, Stefana Dziewulskiego, Władysława Kisłańskiego (vice-prezes), Józefa Mikułowskiego-Pomorskiego, Ignacego Neronowicza, ks. Franciszka Radziwiłła, hr. Adama Ronikiera, Stefana Skarzyńskiego, rektora Straszewicza, Konstantego Paprockiego i Witolda Zukowskiego.

Język wykładowy.

Niemiecka Inspekcja szkolna rozesała do wszystkich przełożonych szkół żydowskich arkusze dla wypełnienia z następującymi pytaniami:

1) jaki jest język wykładowy w szkole;

2) czy język wykładowy jest również językiem domowym dzieci i

3) który język jest posadany

jako wykładowy: żydowski, polski czy niemiecki?

Aresztowanie dostawcy mięsa. Dostawca mięsa dla intendencji niemieckiej oraz niedoszły dzierżawca monopolu mięsnego w Warszawie, Litman Rosenberg aresztowany został z polecenia władz niemieckich. Aresztowanie nastąpiło na skutek doniesienia władzom, że na Rosenbergu ciążył przewinienia natury kryminalnej. Za rzuty te potwierdziło pod przysięgą z górną 30 świadków, znających bliżej Rosenberga i rekrutujących się przeważnie z pośród hurtowników mięsnych.

Rosenberga aresztowano jeszcze przed świętami Bożego Narodzenia i fakt ten był trzymany w tajemnicy przed wiadomością ogólną przez rodzinę Rosenberga.

Piotrków.

Z rozporządzenia austriackich władz okupacyjnych na całym obszarze, okupowanym przez wojsko austriacko-węgierskie, od Nowego Roku pozwolono na sprzedaż wyrobów tytoniowych dostaną tylko wdowy, sieroty i rodziny poległych na polu walki. Wydane poprzednio koncesje są nieważne.

Od czasu rozpoczęcia czynności w kancelariach tutejszych rejentów kancelarje to są wprost zarzucone weksłami do protestu, ponieważ mordercy, ogłoszone przez władze rosyjskie, zniesiono.

Z rozporządzenia władz okupacyjnych przepustki, wydane przez władze niemieckie, muszą być poświadczane przez urząd rewizyjny w Szczakowie. Bez poświadczenia przepustki nie służy na 24 godziny.

Walka z bandytami. Między Wadlewem w pow. piotrkowskim, a Rososzą, w pow. łaskim, toczyła się krwawa walka między żandarmem a bandytami. Żandarmi, jadący na bryczce zauważyli podejrzane osoby i kazali im zatrzymać się. Wtedy bandyta zaczął strzelać; żandarmi również odpowiadali strzałami. Podczas tej strzelaniny jeden z bandytów był ranny, pozostali uciekli.

Rannego bandytę przywieziono do szpitala w Piotrkowie, gdzie zmarł. Stwierdzono, że bandyta jest mieszkańcem Łodzi i nazywa się Wincenty Maturalski.

Lublin. Komenda obwodowa obsadziła urząd komisarza rządowego przy magistracie m. Lublina, mianując na to stanowisko dr. Alfreda Gatuszka.

Prezydent miasta, p. Edward Kołaczowski, łącznie z dotychczasową radą zgłosił swoją rezygnację.

Ze związków i stowarzyszeń.

(e) Ze Stow. właścicieli nieruchomości.

W dniu 20 b. m. o godzinie 4 po południu w sali Resursy rzemieślniczej (Widzewska 117) odbędzie się ogólne zebranie członków w celu dokonania wyborów nowego zarządu Stow.

Ze względu na ważność zebrania, członkowie proszeni są o jaknajwcześniejsze przybycie na pomienione zebranie.

(o) Ze strzechy robotniczej.

Przewodniczący strzechy robotniczej p. Nusbaum powrócił z Kujaw, dokąd wyjeżdżał przed kilku dniami w celu zakupu kartofli, sprowadzenia ich do Łodzi i rozprzedaży między tutejszymi robotnikami.

P. Nusbaum otrzymał pozwolenie na sprowadzenie do Łodzi 50 wagonów kartofli.

Teatr i Sztuka.

Teatr Polski (Cegielniana 63).

W dniu dzisiejszym o godz. 7 wiecz. ukaże się głosny „Car Paweł I” z p. Januszem Orlińskim w tytułowej roli.

Jutro o godz. 8 po poł., po cenach znizowanych, ostatni raz w obecnym sezonie „Kościuszko pod Racławicami”, wiecz. zaś o godz. 7-ej „Car Paweł I”, po raz 5-ty.

Znakomita krotoczwila Sachy Guityry p. t. „Zdobycie twierdzy”, w której gościnnie wystąpi p. Orliński reżyserujący głosną tę nowość, obudziła duże zainteresowanie.

Wojna.

BERLIN, 4 stycznia. — Wielka kwatery główna. (Urzędowo).

Na wszystkich widowniach wojny, niema wydarzeń ważniejszych.

Naczelne dowództwo wojskowe.

Z terenu rosyjskiego.

WIEDEN, 4 stycznia. (Urzędowo komunikat austriacki).

W Galicji wschodniej, trwa bitwa dalej. Używając dużych sił, kontynuował nieprzyjaciół wczoraj na gra-

nicy besarabskiej, usiłowania przebić się. Niepowodzenie było także samo, jak podczas dni ubiegłych, wszędzie odparto natarcia rosyj, w części w długotrwałych krwawych walkach z blizka. Szczególnie zaciętymi były walki pierś o pierś, w rozstrzelonych rowach pod Hegehausen, na wschodzie od Baranczów, gdzie okrył się zwiastem ponowną sławą 16 warazdyński pułk piechoty.

Tak jak na froncie besarabskim, rozbiły się natarcia, które wiódł nieprzyjaciół na północnym wschodzie od Okna, na szanice mostowe pod Uścieczkiem i w wszystkie ponowione, z wielką zaciętością, usiłowania rosyj, by wtargnąć do rowów naszych na północnym wschodzie od Buczaczu.

Jak dawniej tak i teraz, wszędzie są wielkie straty nieprzyjaciela. Na 10 kilometrów szerokim skrawku, liczone przed frontem naszym 2300 trupów rosyjskich. Niektóre bataljony rosyjskie, które szły do boju w sile 1000 ludzi, powróciły, według własnych doniesień, w sile 130.

Liczba jeńców pojmany w ostatnich dniach na północnym wschodzie od Buczacza, przewyższa 800.

Nad górną Ikwą, zestrzeliły wojska grupy Boehma-Ermolli, latawiec rosyjski, ujęto lotników, 2 oficerów.

Z terenu włoskiego.

W Tyrolu południowym i na froncie Dolomitów, toczyły się znów walki artyleryjskie. Lotnicy nasi zbombardowali magazyn nieprzyjaciela w Ala, Malborgeth ostrzeliwano ponownie z ciężkich dział.

W kotlinie Flitschu i na obszarze Krnu, krzątała się artyleria włoska. Na północy od Dolje, zdobyły rano wojska nasze rów nieprzyjacielski, o który dotąd toczy się zacięta walka. Odparto trzy przeciwnatarcia wiochów.

Na płaskowzgórzu Doberde, dochodzi codziennie w pewnych częściach frontu do walk granatami ręcznymi i przy pomocy ciskaczów min.

Z widowni południowo-wschodniej.

Nic nowego.

Zastępca szefa sztabu generalnego Hoefler, marszałek polny perucznik

Komunikat rosyjski.

PIOTROGRÓD, 4 stycznia. (W.T.B.) Urzędowy komunikat z 3 stycznia:

Zachodni front: Pod Czartoryskiem i nad górną Strypą odparto próby nieprzyjaciela zbliżenia się do naszych rowów, z wielkimi stratami dla nieprzyjaciela. Na północny wschód od Czerniowca trwa walka z wielką gwałtownością. Zabrałiśmy do niewoli 16 oficerów i 767 niezranionych żołnierzy.

Kaukaza: W okolicy wybrzeża czarnomorskiego próbowali turcy w nocy na 1 stycznia zbliżyć się do naszych pozycji, zostali jednak ogniem naszym powstrzymani.

Persja: W kierunku Hamadanu odrzuciliśmy grupę żandarmów perskich w sile 500 chłopów pod wsią Tehenar, 60 km. na południe-zachód od Hamadanu.

PIOTROGRÓD. Urzędowy komunikat z 2 stycznia:

Front zachodni: Na froncie ryskim w okolicy drogi z Baldon (8 kilometrów na południowy-wschód od Bersewünde) ożywiony ogień karabinowy i armatni przy współdziałaniu niemieckiego samochodu pancernego.

W okolicy Jakobsztadu i w blizkości Podwińska (14 km. na południowy-wschód od Jakobsztadu) żywy ogień karabinowy i armatni.

W okolicy linii kolejowej prowadzącej z Poniewieża rzucali niemiecy do naszych rowów granaty ręczne z trującymi gazami.

Na północy od Czartoryska zaatakował nieprzyjaciół dwukrotnie nasze oszańcowania, został jednak z wielkimi stratami odparty do swych rowów. Wzięliśmy prztem do niewoli jednego oficera i 70 żołnierzy.

Na froncie Strypy nasze wojska smutli-

nieprzyjaciela do cofnięcia się do swych nowych pozycji.

Gwałtowna walka wywiązała się na północnym-wschodzie od Czerwiowic, gdzie obsadziliśmy większą ilość wzgórz, wzięliśmy do niewoli 15 oficerów i 855 żołnierzy oraz zdobyliśmy trzy karabiny maszynowe i aparaty do rzucania bomb.

KAUKAZ Artylerja nasza zaatakowała niespodziewanie oddział kilkuset kurków, wycofała ich lub rozprędziła i obsadziła miasto Kop.

PERSJA. Oprócz obsadzenia wsi Zereh, 60 kilometrów na północny wschód od Hamadina, nie ma nie znamiennego do doniesienia.

Represje w Salonikach.

BERLIN, 4.1.—Korespondent biura Wolffa donosi z Aten: Władze koalicyjne zarządziły wczoraj w Salonikach masowe aresztowanie obywateli państw wrogich. Uwięziono ogółem 1,000 osób. Bezwzględne to postąpienie generała Sarraila, jak również bierność rządu greckiego wywołują wielkie rozgoryczenie opinii. Postępowanie koalicji w Salonikach korespondent biura Wolffa uważa za nie do zniesienia.

ATENY, 4.1.—Biuro Wolffa donosi, że generał Sarrail zarządził aresztowanie norweskiego generalnego konsula w Salonikach Seefeldera.

BERN, 4.1 — „Giornale d'Italia“ donosi, że prefekt Salonik zażądał w imieniu rządu greckiego zwrotu gmachów konsulatów państw wrogich koalicji zasekwestrowanych przez koalicję. Generałowie francuski i angielski odmówili temu żądaniu.

Król Piotr serbski w Salonikach.

ATENY. Korespondent prywatny Biura Wolffa donosi: Jak słychać, król Piotr uda się z Salonik na pokładzie francuskiego antitorpedowca do Aten, aby odwiedzić króla Konstantego. Król Piotr nie wysiadł na ląd w Salonikach, lecz przyjął na pokładzie generałów Sarrail i Mahon oraz generała greckiego Moschopoulos.

Sprawa zatopienia „Persji“.

WASZYNGTON. (Reuter). Konsul Stanów Zjednoczonych w Aleksandrii donosi, że „Persja“ miała na pokładzie armatę 4.7 calową. Urzędowe kółła oświadczają jednakże, że fakt ten nie zmienia właściwego położenia rzeczy.

LONDYN, 4.1. (Reuter). Linia P.-O. donosi, że na Malcie wylądowało dalszych 11 osób, ocalonych z parowca „Persja“.

Sprawa „Persji“.

LONDYN. Agencja Reutersa donosi: Załoga zatopionego parowca osobowego „Persja“ wynosiła od 200 do 300 osób, przeważnie laskarów. Jeżeli zatem zdołano uratować się na 4 łodziach co najwyżej 60 osób to musiało zginąć jeszcze około 200 osób.

LONDYN. Według urzędowego angielskiego doniesienia do Aleksandrii przybyło 158 osób, ocalonych z parowca „Persja“. W tej liczbie, według niesprawdzonych jeszcze danych, znajduje się 60 pasażerów i 98 ludzi załogi.

Zatopione okręty.

LONDYN. Biuro Reutersa donosi: Angielski parowiec „Glengyle“ został zatopiony; około 100 osób ocalało.

Japoński parowiec „Kenkeku-Maru“, wybudowany w roku 1914, o pojemności 3217 bruto ton rejestryjnych, zatopiono. Załoga ocalała.

Nowy transport wojsk koalicji.

ROTTERDAM, 4.1.—Ateński dziennik „Nea Hellas“ podaje wiadomość pochodzącą z angielskiego źródła, iż do zatoki Orpanos, położonej w odległości 67 km. na wschód od Salonik przybyło 30 wielkich transportowców z wojskiem, które natychmiast przystąpiło do lądowania.

Walki w Kamerunie.

BERLIN, 4.1. Według doniesienia biura Reutersa, miejscowość Jaunde, centrum obrony Kamerunu, wpadła dnia 1 stycznia w ręce nieprzyjaciół.

Kanada dla Anglii.

OTTAWA, 3.1.—(WAT). Prezes ministrów Borden zaznaczył w swe-

jej odezwie noworocznej do kanadyjczyków, że w roku 1915 Kanada zobowiązała się dostarczyć Anglii 250 000 armij. Dotychczasowe zgłoszenia prawie dosięgają tej cyfry. Borden wyraził nadzieję, że w ciągu roku bież. liczba ochotników dosięgnie 500.000 ludzi.

Nowy departament w Anglii.

AMSTERDAM, 3 stycznia. — (W. T. B.) — Biuro Reutersa donosi, że w Anglii utworzony został nowy departament, pod nazwą „departamentu dla handlu zagranicznego“. Do zakresu działalności nowego departamentu będzie należało rozciągnięcie kontroli nad handlem angielskim pomiędzy osobami i firmami w krajach neutralnych, należącymi do przedstawicieli wrogich państw.

Wielka eksplozja w Ameryce.

KOPENHAGA. Z Chicago donoszą, iż wskutek eksplozji w „American Linseed Oilworks“ zostało 63 osób zabitych i dwadzieścia rannych. Wybuch wywołał pożar, który przyczynił strat na sumę z górą 2 milionów dolarów.

Eksplozja na okręcie.

NOWY JORK, 4.1. Biuro Reutersa donosi: Na parowcu „Actek“, stojącym w doku w Brooklinie, nastąpił wybuch wskutek pożaru, przyczem zginęło 20 osób.

Katastrofa kolejowa.

BUDAPESZT, 4.1.—„Az Est“ donosi z Aten, że pod stacją Salamin na linii Salonika Dedeagacz nastąpiło starcie dwóch angielskich pociągów wojskowych. Wielu żołnierzy zginęło. Dziewięć wagonów uległo zupełnemu rozbięciu.

Nowa pożyczka rosyjska.

KOPENHAGA. Omawiając wyniki zapisów na nową rosyjską pożyczkę wojenną, „Riecz“ zauważa, że żadne sztuczne sofizmaty nie ukryją faktu, iż pożyczka ta się nie udała.

AMSTERDAM. Donoszą tutaj z Londynu: Swego czasu, jak wiadomo, rząd angielski odmówił rosyjskiemu ministrowi skarbu sfinansowania na rynku angielskim nowej rosyjskiej pożyczki wojennej, proponując natomiast Rosji sfinansowanie jej u siebie.

Zapisy na pożyczkę nie dały zadowalających wyników. Prasa tułtejsza podkreśla i komentuje z naciskiem fakt, że Anglija proponuje obecnie Rosji w sposób prawie narzucający się pożyczkę w wysokości poprzednio żądanej przez Piotregród.

Tę nagłą zmianę stanowiska Anglii tutejsze kółła polityczne tłumaczą jako chęć zapobieżenia tendencjom rosyjskim zawarcia oddzielnego pokoju.

Pożyczka rosyjska w Finlandji.

KOPENHAGA. Bank Finlandji od senatu fińskiego otrzymał urzędowe zawiadomienie, iż rząd rosyjski ostatecznie postanowił zaciągnąć w Finlandji pożyczkę. W tym celu utworzono w Helsingforsie syndykat bankowy z bankiem Finlandji na czele, który zamierza w porozumieniu z rosyjskim ministrem skarbu ogłosić 5 proc. pożyczkę na sumę 80—90 mil. marek fińskich.

Duma.

KOPENHAGA, 4 stycznia. „Bierzewija Wiedomosti“ dowiadują się z kół poselskich, że Duma prawdopodobnie zwołana będzie w pierwszych dniach lutego, jakkolwiek nie jest wyłączone, że zwołanie jej nastąpi dopiero w końcu lutego.

W ślad za wielkim ks. Mikołajem.

LUGANO. (WAT.) Agencja Stefaniego donosi, że generał Ruzskij wyjechał na Kaukaz, gdzie zabawi 6 tygodni, poczem prawdopodobnie powróci na jedno z wyższych stanowisk wojskowych. Przed wyjazdem odbył generał Ruzskij z ministrem wojny dłuższą konferencję.

Misja francuska, na czele której stoi generał Pau, udała się do głównej kwatery cesarskiej.

Z ostatniej chwili.

Ameryka w sprawie „Persji“.

HOTSPRINGE (Virginja), 4.1. — Biuro Reutersa donosi, iż prezydent Stanów Zjednoczonych, Wilson, przerwał swą podróż poślubną i w dniu 3 stycznia powrócił do Waszyngtonu, aby zająć się rozważaniem nowego położenia, jakie wywołało zatopienie „Persji“.

Nowe tarcze ochronne.

LONDYN, 4.1. „Times“ donosi z Paryża, iż francuski zarząd wojskowy po długich próbach aprobował zaprowadzenie nowych napiersników ochronnych dla osłony serca. Napiersniki te, w postaci tarcz, 15 cm. długości i 10 szerokości, z płyt chromowych pancernych, około 5 m.m. grubości, zaszywane będą w mundury.

Nowe kopalnie nafty.

KOPENHAGA, 4.1. Podług doniesień pism rosyjskich, utworzone zostało angielskie Towarzystwo „The Maikop Combine Limited“, dla eksploatacji nafty na terenie Maikopu oraz innych miejscowości. Kapitał akcyjny Tow. wynosi 2,670,000 rb.

Proklamowanie Ferdynanda carem Macedonii.

BERLIN. Podług pogłosek z kół dobrze poinformowanych w Sofji, król Ferdynand w początku stycznia koronować się będzie na cara Macedonii. Obchód koronacyjny ma się odbyć w Ochrydzie.

Różne wieści.

— Krwawy dramat wśród arystokracji rzymskiej.

W kółach arystokracji rzymskiej rozegrał się, jak piszą dzienniki szwajcarskie, wstrząsający dramat małżeński. Oto hr. Frenoglio, znany sportsmen i rotmistrz dragonów Piemonte Reale, wyjechał wczoraj na przechadzkę w towarzystwie hrabiny d'Alessandri Salvacci. W tem w pobliżu Porte del Popolo najechał obojga małżonek hrabiny, śledzący ich zdążył w samochodzie, wystrzałem z rewolweru powalił Frenoglię, a hrabinie zadał kilka ciężkich brzytwą w twarz i szyję. D'Alessandriego aresztowano.

Dramat ten wywołał w Rzymie wielkie wrażenie i dobył na jaw różne szczegóły, poprzedzające te krwawe zajścia. Hrabina pochodzi z rzymskiego rodu Salvaccich i kończy obecnie 36 rok życia. Słynie z niezwykłej urody i elegancji. Mąż jej d'Alessandri, kilkakrotny milioner i właściciel dóbr, pochodzi z Ortona al Mare. Małżonkowie żyli w separacji, którą zamierzali zamienić na formalny rozwód. Proces rozwodowy był właśnie w toku. Mimo to d'Alessandri pisał ku swej żonie uczułem miłości wręcz bałwochwalczei, przy czym był o nią strasznie zazdrosny. Ona natomiast nie miała się z tem wcale, że po doprowadzeniu do skutku wszczętego procesu rozwodowego, poślubi natychmiast znanego w całym Włoszech zamożnego sportsmena, rotmistrza Frenoglię, siostrzeńca generała Mariniego, komentanta Rzymu. D'Alessandri otoczył swoją żonę strażą z prywatnych detektywów, a gdy ci donieśli mu ostatnio o spotkaniu kochanków, pojechał za nimi i spełnił akt krwawej zemsty.

Frenoglio zmarł w drodze do szpitala. Hrabinie zaś nie zagraża żadne poważniejsze niebezpieczeństwo, prócz zeszpecenia bliznami na całe życie.

— Koszt produkcji radjum.

Z Waszyngtonu donoszą, że sekretarz spraw wewnętrznych podał do publicznej wiadomości metody, jakimi rządowa stacja doświadczalna w Denver zdołała wyprodukować radium kosztem 3000 dolarów za gram, podczas gdy dotychczas koszt wynosił 120,000 do 160,000 dolarów. Dzięki temu wynalazkowi stacja była w

możności zaopatrzyć dwa wielkie szpitale w odpowiednią ilość tego metalu.

Ofiary.

Dziękując p. R. L. za okazaną przysługę p. A. Grossman składa stosownie do Jej życzenia rb. 15 na następujące cele: rb. 5 na wpisy dla niezamożnych uczulców szkl. handl. kup. Łódź, rb. 5 na Tow. ochr. kobiet na ręce pań: Braunsteinowej i Udalewskiej, rb. 5 na tanią kuchnię dla dzieci (Wólczanśke 43), na ręce p. N. Sołomiańskięgo.

Podziękowanie.

Zarząd ochrony dla dziewcząt wyzn. moź im. I. i A. małż. Hertz otrzymał w r. 1915 następujące ofiary pp.: Jakóbowie Hertz rb. 3.100. Suke J. K. Poznańskiego rb. 500. D-wa J. Lewinska rb. 200. St. i Alb Jarcidscy rb. 50. M. Bielszowska rb. 25. Maksowie Schroeter rb. 25. Nat. Kopel rb. 10. Jak. Schwartz rb. 5. A. R. R. rb. 3 kop. 75 R. Epsteinowa rb. 2. Aniela Bojarska, Hermanowie Friedmann, apt. Markus i d-wa Szumacher po rb. 1. N. N. rb. 26. Kolejdy p. Jawitza rb. 1. Razem rb. 3 951 kop. 75.

W naturze pp.: M. R., R. Leop. Maybaum, M. A. Wiener i Jak. Wojdyński resztki. T. Bialer. Herm. Czamański tasiemki i wstążki. P. Łęczycka, Z. Menkes, Irena Brodzka i Gust. Schroeter książki Dawidowiczowa i Osk. Prusakowa płaszczyki i t. d. Henr. Foersterowa materiały piśmienne. Jakóbowia Kwaśner 14 f. wełny.

Za powyższe ofiary składa sz. ofiarodawcom w imieniu błędnych dzieci, serdeczne podziękowanie zarząd ochrony dla dziewcząt w. M. w Łodzi im. I. i A. małż. Hertz.

Obwieszczenie.

Z powodu rozporządzenia z dnia 12 lipca, zameldowane zapasy koprowiny, mosiądzu, brązu, niklu, cynku, aluminium, ołowiu, blachy cynkowej, białego metalu i nowego srebra, winny być w miejscach zbiorowych oddane.

Mieszkający przy ulicach:

- Piotrkowskiej od Andrzeja do Anny (prawa strona).
- Andrzeja od Nr 2 aż do końca (lewa strona).
- Annej od Nr 1 aż do końca (prawa strona).
- Rozwadowskiej. Nowej-Promenady, Podleskiej, Karolewskiej Miłosa.
- Wólczanśkiej od Andrzeja aż do Anny;
- Długiej od Andrzeja aż do Anny;
- Panckiej od Andrzeja aż do Anny;
- Lipowej od Andrzeja aż do końca;
- Zukajnej od Andrzeja aż do końca;
- Lewiny od Andrzeja aż do końca;
- Łąkowej od Andrzeja aż do końca;

właściciele lub zarządcy tychże zapasów winni są zameldowane przedmioty, jako to: statki kuchenne, narzędzia gospodarze wszelkiego rodzaju, jak n. p. kotły do gotowania i zaprawiania, patelnie, formy do pieczenia, miski, kotły do prania, wanny do kąpielii (z wyjątkiem wanien cynkowych) piece i wszelkie inne przedmioty, o ile możności wolne od zezusa, w czasie od poniedziałku d. 3 stycznia aż do czwartku dn. 6 stycznia od godziny 8-iej i pół rano aż do 3 godziny po południu w spichlerzu przy ul. Zachodniej Nr 70 siotyó.

Aby zapobiedz wielkiemu natłokowi, zaleca się skonfiskowane przedmioty jak najrychlej dostarczyć.

Urządzenia kąpielowe trzeba samemu odmontować.

Następujące ceny płacić się za polski funt po sprawdzeniu wagi za pokwitowaniem w dniu po dostarczeniu przy kasie wydziału gospodarczego (Kreiswirtschafsausschuss) przy ulicy Benedykta Nr 2, w czasie od godziny 8 i pół rano aż do 4 po południu:

Za koprowinę	25 kop. albo M.—58.
„ mosiądz	85 „ „ —25.
„ brąz	82 „ „ —53.
„ aluminium	55 „ „ —86.
„ nikiel	98 „ „ —1.63.
„ antymon	15 „ „ —0.24.
„ cynę	72 „ „ —1.22.
„ cynk	12 „ „ —0.20.
„ ołów	10 „ „ —15.
„ blachę cynkową	7 „ „ —12.
„ biały metal	22 „ „ —35.
„ nowe srebro	32 „ „ —53.

Po tymże czasie jeszcze znalezione przedmioty metalowe bezwzględnie zostaną skonfiskowane, a właściciele ich kara pieniężną w wysokości 3000 marek, a w razie niemożności zapłacenia za każde 10. marek jednym dniem aresztu. ukarani.

Łódź, dnia 1 stycznia 1916 r.

Cesarsko-Niemiecki Prezydent Policji
w zastępstwie
w. Bernewitz.

Obwieszczenie.

L. Thielego mieszkającego w Łodzi przy ulicy Rozwadowskiej Nr 24, zajmującego się leczeniem chorych, skazaniem na 60 rubli kary pieniężnej lub 30 dni aresztu, ponieważ leczył osobę chorą na tyfus i chorobę nie zameldował.

Łódź, dnia 29 grudnia 1915 r.

Cesarsko-Niemiecki Prezydent Policji
w zast.
w. Bernewitz.

Ogłoszenie.

Właściele domów, w których znajdują się jeszcze kwatruki, obowiązani są takowe zameldować do dnia 10 stycznia 1916 r. w Wydziale Kwaterunkowym przy Magistracie, Spacerowa 14 I, załączając odpowiednie karty kwaterunkowe.
Karty kwaterunkowe zostaną ostemplowane.
Niestosujący się do powyższego ogłoszenia będą surowo karani.

MAGISTRAT.
Wydział Kwaterunkowy.
Schoppen.

Obwieszczenie.

Właścianie Józef Chachuła w Woli-Rakowej, Michał Kapituła w Błocie, Józef Modranka w Grodzisku i Marcin Kluszynski w

Rzgowie skarane zostali karą pieniężną w wysokości 100 marek ponieważ swe zboże chlebowe na pasze zużyli.

Przeciw właścianina Ignacego Sroki w Mirosławicach z tego samego powodu usarawiona została kara pieniężna w wysokości 200 marek.

Łódź, dnia 26 grudnia 1915 r.

Cesarsko Niemiecki Przydent Policji
w z.
von Zitzewitz.

Ogłoszenie.

Niniejszym wzywa się posiadaczy niezameldowanych dotychczas wag centymentalnych (żetna) aby do dnia 10 go stycznia 1916 r., w celu sprawdzenia sprawności i ostemplowania zameldowali takowe Delegacji kontroli miar i wag przy Magistracie m. Ło-

dzi (ul. Średnia 16), z podaniem bliższego adresu.

Właściele wag niestemplowanych połączniżej zostaną do odpowiedzialności.

Łódź, dnia 29go grudnia 1915 r.

MAGISTRAT
Delegacja Kontroli Miar i Wag
Schoppen.

Obwieszczenie

Sekretarz Gminy Starozakonnych m. Łódź pan Izidor Schwarzmann mianowany został urzędnikiem stanu cywilnego dla ludności wyznania mojżeszowego

Tenże uprawnionym jest do sporządzania i podpisywania aktów stanu cywilnego.

Łódź, dnia 29-go grudnia 1915 r.

MAGISTRAT.
Schoppen.

Szkoła kroju i szycia oraz wszystkich robót ręcznych, haftu, białego i kolorowego, nauka kroju i szycia bielizny

APOLONI KOPYDŁOWSKIEJ

Piotrkowska 154.

Od d. 1 i 8 stycznia rozpoczyna się trzymiesięczny i półroczny kurs nauki kroju i szycia i robót ręcznych za opłatą 2-oh rubli miesięcznie. Po skończonym kursie uczenie otrzymują **patenty**. Zapis uczenie codziennie od 10 do 2 po poł.

TEATR POLSKI Cegielniana 63.

W środę, 5 i w czwartek, 6 stycznia 1916 r. O godz. 7 w.
Występ JANUSZA ORLINSKIEGO

Car Paweł I

dramat histor. w 8 obr.
D. Mereżkowskiego,
przekł. St. Łazińskiego

Bilety wcześniej do nabycia w Cukierni W-go Gostomskiego, w dniu zaś widowisk w kasie teatru

O 3 po poł. Po cenach niższych!

OSTATNI RAZ W OBECNYM SEZONIE!
Kościuszkę pod Racławicami

dramat narodowy w 5 aktach (7 obrazach), przez A. W. Lasotę.

Teatr Scala

ulica Cegielniana № 18.
DYREKCJA: :: DYREKCJA:
J. Adler i H. Sierocki.

Dziś, w środę, 5 stycznia o godz. 8 wiecz. odegrana będzie komiczna operetka ze współzwiązaniem pani GOLDSTEIN!!!

BORG MIR DEIN WEIB

Anens: we wtorek, 11 stycznia benefis artystki p. ŁASKIEJ odegrana będzie

DER JACHSEN, operetka w 4 aktach.

Bilety nabywać można od godz. 11-iej z rana w kasie teatru.

ZAKŁAD GIMNASTYCZNY

S. Edelszajna,
ulica Piotrkowska № 9
grupy dla pań, panów, młodzieży i dzieci. Zapisy codziennie od 4 i pół do 8 wieczór.

Pierwszorzędna akademicka Szkoła kroju i szycia Józefiny,

oraz magazyn sukien; nagrodzona medalami: ZŁOTYMI, SREBRNYMI oraz listem pochwalnym, zawiadamia, iż rozpoczęły się kursy 6 tygodniowe, 3-miesięczne i półroczne, po cenach niższych; pod kierunkiem właścicielki Mistrzynie Cechowej; Zapisy codziennie. Wydaje patenty cechowe.
NAWROT Nr. 7.

Podaje my do wiadomości Sz. Bywalcom kinematograficznym, iż w tych dniach demonstrowany będzie słynny obraz

TUNEL (Połączenie Ameryki z Europą)

dramat w 6 wielkich częściach osnuty na tle powieści znakomitego dramat. **B. Kellermana.**

UWAGA: Inscenizacja obrazu kosztowała wszechświatową fabrykę film „Union“ przeszło 1.000.000 marek.

Warszawskie Biuro sprzedaży i wynajmu film „Corso“
Warszawa, Wierzbowa 7.

Tylko jeszcze przez 2 dni!

korzystna okazja dla handlujących cygarami!!!
Kurtowy skład cygar!
I. KAUFMANN,
Berlin, SKŁAD na Piotrkowskiej 60.
zostaje zwinęty i najlepsze cygara sprzedawane są PO CENACH NADBE PRZYSTRĘPNYCH Najlepsze gat. we wszelkich opakowaniach

Torf i Drzewo

sosnowe lub brzożowe, rąbane i w szczapach z dostawą do domów, polecają:

Jess, Kawecki i S-ka
Widzewska 75.

Doktor Klemens Lipiński

Choroby dzieci i wewnętrzne.
Zawazka № 10
przyjmuje od 9-10 i pół przed poł.
1 od 3-5 po poł.
W święta: od 9-11 rano.

Potrzebny zaraz zdolny

GISER

do drukarni „N. Kurjera Łódzkiego“, Zachodnia 37. 4558-0

Lek. rz. - Dentysta S. GOLDMAN

długoletnia asystentka szkoły dentystycznej i kliniki d-ra Zadewicza.
Przyjmuje codziennie od godz. 9 rano do 1 po poł. i od 3 po południu do 7 wieczór.
19 MŁLSZA 19.

Konsultent prawny

Wł. Rudziński

55. Piotrkowska 55.

Doktor Trenkner

powrócił.

Fabryka WĘDLIN

I składy **MIEŚA** wszelkiego gatunku.

I. KIJAK

Ulica Główna № 26
(dom własny), filja: ulica Piotrkowska 71.

Wieczorowe kursy buchaltoryjne

D. Szymanowicza

Pańska 46, w praw. ofic. II. Warunki przystępne. Zapisy: w pół 2-3 po poł. i 7-9 wiecz

Felczak z Buska

długoletnią praktyką szpitalną św. Łazarza, pracuje codziennie i udziela rad. Aleksandrowska 37. k. 411-3

Kalendarzyk Kieszonkowy
ilustrowany na rok 1916
jest do nabycia w Administracji „N. Kurjera Łódzkiego“ Zachodnia 37.
Cena 3 kop.

TOREBKĘ

z narzędziami od maszyny do szycia. Znalazca raczy za nagrodą odnieść Andrzeja 11, III piętro.

Benyista J. HALPERN

Piotrkowska 18.
Po dalszej praktyce w Berlinie powrócił, przyjmuje osobieście: specjalność regulowanie korony i bryki, przyjmuje od 9-1 i 5-7. W niedziele, od 10-1. Wyjmowanie zębów bez bólu

S. FLATTO

Łódź. Skład ul. Główna № 56, fabryka Nowomejska № 12 (w podwórzu)

Poleca:
Herbatę zdrową po 50 k. za funt.
(Marmoladę) wyborową 40 k. za f.
Cukierki i karmelki w różnych gatunkach najtańszej.
Cierniki różne 55 za f.
Czekoladę szwajcarską po cenie rynkowej, dla szkół z pierników 50 proc.

Proszę meldunki domowe i zaprowadzam nowe księgi meldunkowe Wiadomość, ul. Łomżyńska 17, rządcą domu. 4614-1

Ogłoszenia drobne:

- Mebie sprzedam tanio z 3-oh pokoi oraz biuro z fotelom. Mikołajewska 40 m. 2. 4595-2
- Maszyny do szycia kupuje sprzedaje. Brzezińska 10. Piacek
- Mebie sprzedam tanio z 3-oh pokoi. Główna 11 m. 16, w oficynie I piętro. 4594-2
- Piekarnia na 2 piece do wydzierżawienia. Radogoszcz. Mickiewicza 12. 4608-3
- Bardzo tanio sprzedam lustro, kredens kuchenny i maszynę do szycia. Rozwadowska № 15 m. 19, 2 piętro. 4609-1
- Do sprzedania 6-7 dojnych krów. Wiadomość, Skępczów, powiat turecki. 4554-3
- Do wynajęcia pokój z kuchnią. Południowa № 8. 4611-1
- Jednego przyzwitego pana lub panią przyjmę na mieszkanie. Konstantynowska 83 m. 7.
- Książki używane do sprzedania, treści naukowej i z beletrystyki. Rokicińska № 39, St. Nowak. od 5-iej wiecz. 4585-3
- Nauczycielka rutynowana z długoletnią praktyką, udziela lekcji fortepianu i francuskiego z zastosowaniem na żądanie metody Berliza. Brzozowa 4 m. 5, obok Zarzewskiej. od 12-3 po poł. 4409-3
- Prasowaczka zdolna potrzebna. Cegielniana № 2. 4610-1
- Porozuony na wies do 6 morgowego gospodarstwa parobek uczy, trzeżwy, umiejący się obcho. dzie z koniem i uprawiać ziemię. Wiadomość w „N. Kurjerze Łódzkim“ Zachodnia 37. 4528-0
- Polishman desires english conversation in exchange of french, german, polish or russian. Kindly address under „English“. 4604-3
- Tanio posoki umieszczone przy rodzinie dla przyzwitego pana lub pani do wynajęcia. Sakalina 1 m 14.
- Dojna krowka, w nowa ubarwiona trojgiem dzieci, która pracowała w magazynach warszawskich, prosi uprzejmie o powierzenie robót wszelkich w zakresie krawieczyzny wędzarskiej. Wykonanie staranne, ceny nadzwyczaj niskie. Długa 16, oficynie na parterze Dobrowolska 3103-0
- Zaginął dowód № 60595 Oddziału I Łódzkiego Warszawskiego Akcyjnego Towarzystwa Pożyczkowego. Zachodnia № 31. 4589-1
- Aguceta część nowoudu № 30077 Oddziału Łódzkiego Warszawskiego Akcyjnego Towarzystwa Pożyczkowego. Zachodnia № 31. 4611-1
- Zaginęła sukienka 26 grudnia jasnożółta na ur. Zawadzkiej № 10. Doktora Langbarta. Znalazca zechce oddać za dobrem wynagrodzeniem.